

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**
sídlem Cejl 866/50a, 602 00 Brno
zastoupený advokátkou JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D.
sídlem Štěpánská 640/45, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

za účasti:

- 1) **Ředitelství silnic a dálnic s. p.**
sídlem Na Pankráci 56, 145 05 Praha 4
zastoupené advokátem JUDr. Martinem Janouškem
sídlem Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha 4
- 2) **"VODA Z TETČIC z.s."**
sídlem Hybešova 178, 664 17 Tetčice
- 3) **Krajina Dluhonice, z. s.**
sídlem U Zbrojnice 46/3, 750 02 Přerov

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 3. 2023, č. j. KUOK 29680/2023,
ve věci stavebního povolení,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne 14. 4. 2023 domáhá přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a částečně změněno rozhodnutí Magistrátu města Olomouce (dále jen „stavební úřad“) ze dne 24. 11. 2021, č. j. SMOL/273389/2021/OS/PK/Pav, jímž byla povolena stavba „Dálnice D1, stavba 0136 Říkovice – Přerov“ v rozsahu tam uvedených 20 stavebních objektů.
2. Žalobce po obsáhlé rekapitulaci průběhu správního řízení a odůvodnění své aktivní legitimace vymezil následující námitky.

A) Rozpor ust. § 23a zákona č. 100/2001 Sb. se směrnicí EIA a nezákonnost stanoviska EIA

3. Žalobce uvedl, že v rámci odvolání upozornil na rozpor ust. § 23a č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí (dále jen „zákon o EIA“) se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „směrnice EIA“), když podle jeho názoru bylo pro obchvat Přerova dálnicí D0136 vydání závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016 podle § 23a zákona o EIA a podle nařízení vlády č. 283/2016 Sb. nezákonné, neboť jde o rozpor s účelem citovaného zákona o efektivní účasti dotčené veřejnosti, která se nemohla účastnit nového procesu EIA pro tuto stavbu, resp. nemohla se účastnit rozhodování o vydání tohoto závazného stanoviska EIA a především se směrnicí EIA.
4. Podle žalobce je nezbytné předložit Soudnímu dvoru EU k přezkoumání souladu zákona se směrnicí EIA.

B) „Nezákonnosti zákona č. 413/2021 Sb.“

5. Žalobce připomněl, že od 20. 11. 2021 platí změna § 23a odst. 3 zákona o EIA, kdy byla doplněna do tohoto ustanovení věta, že stanovisko EIA musí být platné v době vydání rozhodnutí v navazujících řízeních v prvním stupni. Navrhl, aby krajský soud předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení tohoto ustanovení k přezkumu, zda toto ustanovení je v souladu s Ústavou a dále také k SDEU k přezkumu, zda toto ustanovení je v souladu se směrnicí EIA.

C) Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu ke koordinovanému závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 26. 10. 2020, č. j. MMPPr/204197/2020/STAV/ZP/Tes

6. Žalobce v rámci svého odvolání požádal o přezkum tohoto závazného stanoviska (dále jen „KZS“) a upozornil dále žalovaného, že podmínka č. 26 napadeného stavebního povolení neobsahuje 6 požadavků na ochranu krajinného rázu.
7. V rámci přezkumu Krajský úřad Olomouckého kraje (dále jen „KUOK“) svým stanoviskem ze dne 11. 1. 2022 přezkoumávané stanovisko změnil, kdy část KZS na ochranu ovzduší doplnil o nové odůvodnění a v části ochrany pozemních komunikací jej doplnil o nový výrok zrušením bodů 8. a 9. koordinovaného stanoviska a doplnil jej o nové odůvodnění.

8. Žalobce nesouhlasí s výsledkem přezkumu. Podle KUOK nelze uložit žalobcem navrhovaná opatření týkající se vysazování dřevin, neboť projekt Vegetačních úprav není stavebním objektem, když bude součástí správního řízení o kácení mimolesních dřevin podle § 8 a § 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon o ochraně přírody“). K požadavku na vysazení nepravidelných shluků dřevin uvedl, že o prostorových podmínkách se také rozhoduje v citovaném řízení o kácení mimolesních dřevin. A konečně, k požadavku vysazení nových dřevin uvedl, že jde o nadbytečné opatření, neboť všechny podmínky musejí být splněny do kolaudace a zprovoznění stavby.
9. Podle žalobce SO 801 Vegetační úpravy, tedy projekt Vegetačních úprav, není podkladem pro řízení o kácení mimolesních dřevin, ale je jím SO 804 Náhradní výsadba. Ačkoliv SO 801 není stavebním objektem, nesouvisí nijak s řízením o kácení mimolesních dřevin a s ukládáním náhradní výsadby. To, že výsadba musí být hotova do kolaudačního souhlasu, je sice pravda, avšak z časových souvislostí je nutné požadovat, aby výsadba byla hotova již do zprovoznění dálnice (zkušebním provozem nebo předčasným užíváním).
10. Žalobce dále uvedl, že změna výroku rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 24. 11. 2021 byla žalovaným provedena nepřesně, neboť provedené změny se netýkají jeho podmínky č. 25, ale podmínky č. 26, která tak zůstala netknutá i se zrušeným bodem g). Zároveň však konstatoval, že z věcného hlediska to není podstatné, neboť ŘSD podmínku č. 26 bod g) stejně nebude muset dodržovat, neboť ji Krajský úřad v Olomouci svým stanoviskem zrušil a nejde tedy o žalobní námitku, ale jen o upozornění.
11. Žalobce namítl, že žalovaný nezahrnul do rozhodnutí změny požadavku v bodě 9. KZS (ve výroku) ve znění stanoviska KUOK ze dne 11. 1. 2022 (vlivy na pozemní komunikace při výstavbě těchto 20 SO), ačkoliv to ukládá ust. § 149 odst. 1 správního řádu a např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 38 A 6/2020.

D) Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 15. 10. 2020, č. j. MMPr/209342/2020/Ta-absence platného závazného stanoviska dle vodního zákona
12. Žalobce v rámci odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí požádal o zajištění přezkumu uvedeného závazného stanoviska a navrhl změnit 1 požadavek. Upozornil dále žalovaného, že do podmínek stavebního povolení nebyl zahrnut požadavek č. 1 (s 12 věcnými podpožadavky) a požadavek č. 2 závazného stanoviska, a sice, že platnost závazného stanoviska je 2 roky, tedy do 15. 10. 2022. KUOK svým stanoviskem ze dne 11. 1. 2022 předmětné závazné stanovisko potvrdil a zamítl návrh žalobce na změnu požadavku č. 5.
13. Podle žalobce je napadené rozhodnutí nezákonné, neboť bylo dne 5. 12. 2022 vydáno bez platného závazného stanoviska dle vodního zákona (platnost uplynula dne 15. 10. 2022). Podle žalobce došlo k porušení jeho práva na správnost postupu žalovaného, který po skončení platnosti stanoviska vydal napadené rozhodnutí, aniž měl platné rozhodnutí a aniž by vložil nové a platné stanovisko, k němuž by se účastníci mohli vyjádřit a zajistit tak případně jeho přezkum.

E) Absence aktuální rozptylové studie a studie o posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví; nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k přezkumu stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016

14. Žalobce tuto námitku zaměřil proti postupu žalovaného, který zamítl žádost žalobce o zajištění vypracování nové rozptylové studie a dále proti postupu Ministerstva životního prostředí (dále také jen „MŽP“), které stejnou žádost zamítlo v rámci přezkumu závazného stanoviska EIA.
15. Podle žalobce bylo nutné zpracovat novou rozptylovou studii za situace zpřísnění ročního imisního limitu u PM_{2,5} a také PM₁₀ a NO₂ a po zavedení nové metodiky od roku 2018 na výpočet znovuzvřených prachových částic automobilovou dopravou. Žalobce označil za překonaný rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 12. 12. 2022, č. j. 10 As 236/2022-82, který zamítl námitky žalobce o nedostacích stávajících studií jako podkladu pro vydání závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016. Argumentace žalobce totiž podle něj v uvedeném řízení směřovala jiným směrem, takže kritéria pro řízení o změně územního rozhodnutí nelze použít na kritéria pro řízení stavební. Žalobce dále v žalobě obsáhle rekapituloval své námitky v tomto směru uplatněné v rozkladovém řízení a dále obsáhle polemizoval se závěry vyslovenými v citovaném rozsudku NSS ze dne 12. 12. 2022.
16. Postupem žalovaného došlo podle žalobce k porušení práva žalobce na správnost a zákonnost rozhodování a k porušení účelu zákona o EIA.
17. Žalobce dále uvedl, že žalovaný postupoval nesprávně i v tom, že na jeho žádost ve vyjádření k novým podkladům ze dne 17. 2. 2023 o zajištění přezkumu závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016, ve znění ze dne 30. 12. 2020 a zamítavého stanoviska MŽP ze dne 13. 10. 2022, správně nereagoval, čímž způsobil vadu svého rozhodnutí, která znamená jeho zrušení.
18. **Žalovaný** ve svém vyjádření k žalobě k rozporu ustanovení § 23a zákona o EIA se směrnicí EIA odkázal na vypořádání této otázky Ústavním soudem v jeho nálezu ze dne 3. 1. 2024, sp. zn. Pl. ÚS 7/23 a ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 44/18. Námitku rozporu předmětného ustanovení s ústavním pořádkem a údajného rozporu s unijní legislativou považuje žalovaný za nedůvodnou.
19. K návrhu žalobce na doplnění podmínky do vydaného stavebního povolení, že vegetační úpravy budou obsahovat jen geograficky místní druhy dřevin a travin, tj. otázka na použití geograficky původních dřevin, žalovaný uvedl, že je zapracována do podmínek stavebního povolení (srov. např. podmínka 26). Požadavek žalobce není vhodné uplatňovat ve všech případech. Projekt vegetačních úprav je dále součástí DSP, avšak není předmětem žádosti o stavební povolení a z tohoto titulu není součástí správního spisu, neboť vegetační úpravy nejsou stavbou a nepodléhají tedy řízení dle stavebního zákona. Žalovaný má za to, že odvolací námitky žalobce týkající se ochrany pozemních komunikací, ochrany ovzduší, jakož i námitky týkající se dopadů stavby do krajinného rázu, byly ze strany žalovaného v rozhodnutí zohledněny a přezkoumatelným způsobem vypořádány. Žalobce v rámci žaloby nevznáší žádnou relevantní žalobní námitku, která by měla být ze strany správního soudu posuzována, či hodnocena v rámci přezkumu. Napadené rozhodnutí bylo vydáno zákonným způsobem a jako celek dostatečně reflektuje podmínky uložené ze strany dotčeného správního orgánu v KZS, resp. změněném KZS. Ze strany žalovaného došlo k řádnému zohlednění veškerých požadavků uložených stavebníkovi ze strany dotčeného orgánu.
20. K absenci platného závazného stanoviska dle vodního zákona žalovaný uvedl, že toto závazné stanovisko bylo přezkoumáváno nadřízeným správním orgánem dle ustanovení § 149 odst. 7 správního řádu, který toto potvrdil jako zákonné. Žalobce dále nenamítá, jak

tato skutečnost zasahuje, či jen potenciálně může zasahovat, do jím hájených práv životního prostředí. Ve vztahu k této námitce žalobce pouze opakovaně tvrdí, že došlo po formální stránce k vydání nezákonného rozhodnutí. Pro přijetí závěru o nezákonnosti správního rozhodnutí musí takové rozhodnutí trpět vadou takového charakteru, že v jejím důsledku dochází k zásahu do práv adresátů tohoto rozhodnutí. Takovéto zásahy, či dopady však žalobce žádným způsobem netvrdí a ani neprokazuje. Žalobce neuvádí žádné okolnosti, ze kterých by bylo seznatelné, že by např. došlo ke změně poměrů v území z pohledu zákona o vodách v době vydání napadeného rozhodnutí, či kdykoli později.

21. V případě námítky údajného nezákonného nezpracování nové rozptylové studie a studie o posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví platí, že tato žalobní argumentace byla již posuzována v rámci dřívějšího soudního řízení vedeného u NSS. NSS konstatoval, že tyto žalobní námítky žalobce jsou mimoběžné a žalobu tehdy zamítl. V řízení tak nevyvstala nutnost zpracovávání dalších studií, či potřeba jejich komplexní aktualizace. Uvedený postup by pouze nadbytečně časově a ekonomicky zatěžoval účastníky řízení.
22. *Z osob zúčastněných na řízení* se k věci vyjádřilo pouze Ředitelství silnic a dálnic (dále jen „ŘSD“), které v rámci svého vyjádření ze dne 25. 1. 2024 uvedlo, že ustanovení § 23a odst. 3 zákona o EIA je ústavně konformní. Požadavky koordinovaného závazného stanoviska MM Přerov byly v napadeném rozhodnutí zohledněny. Žalovaný promítl požadavky KZS do textu napadeného rozhodnutí (str. 49-53). Pokud jde o dva požadavky, ve kterých žalobce požaduje výsadbu nepravidelných shluků dřevin a zajištění zvýšené péče o jejich existenci v okolí, je nutno konstatovat, že námitka žalobce, uvedená rovněž v odvolání, je pouze obecného charakteru. Žalobce na str. 17 žaloby uvádí, že: „oba tyto návrhy jsou z hlediska jejich účelu vhodnější a logičtější a také snadno realizovatelné.“ Žalobce však neuvádí, v čem by tato vhodnost, logičnost či snadná realizovatelnost měla spočívat. Zároveň platí, že správní orgány nejsou povinny přejímat požadavky odvolatele, resp. účastníků řízení, do výroku svých rozhodnutí. Na zahrnutí požadavků žalobce do rozhodnutí, tak neměl žalobce žádný nárok. Žalobce neuvádí, že změna části 8. a 9. KZS spočívá v tom, že namísto dříve stanovených podmínek, příslušný silniční a správní úřad souhlasí se stavbou bez dalšího, tedy nejsou zde stanoveny žádné další podmínky, které by měly být promítnuty do výrokové části rozhodnutí. Žalobce v souvislosti s námitkou absence aktuálního stanoviska dle vodního zákona napříč žalobou netvrdí jakýkoli zásah do jím hájených práv životního prostředí, resp. i jiných práv žalobce. Napadené rozhodnutí bylo vydáno jen několik málo měsíců po potenciálním skončení platnosti závazného stanoviska dle vodního zákona, které se pak obsahově týká jen několika málo stavebních objektů realizovaných v rámci celkové stavby, a tudíž objektivně nemohlo dojít ke změnám poměrů v území. Ve vztahu k požadavku na novou rozptylovou studii odkázala osoba zúčastněná na řízení na žalobcem citovanou prejudikaturu, zejm. rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 As 236/2022-82 a má za to, že zpracování nové rozptylové studie není zapotřebí.
23. Žalobce v replice ze dne 27. 2. 2024 uvedl, že krajský soud se již nemusí s ohledem na nález Ústavního soudu bodem č. 1 žaloby (podrobně) zabývat. Dále setrval na uplatněných žalobních bodech. Zdůraznil, že ve výroku rozhodnutí žalovaného chybí změna bodu 9. KZS dle stanoviska Krajského úřadu v Olomouci, což způsobuje závažnou vadu tohoto rozhodnutí. Návrh žalobce na uložení dvou nových požadavků ke zmírnění zásahu dálnice na krajinný ráz, což je předmět činnosti žalobce dle jeho stanov, nepředstavuje nic nereálného, neuskutečnitelného či nelogického, co by se zájmů ochrany životního prostředí, resp. přírody a krajiny, netýkalo. Krajský úřad v Olomouci a ani žalovaný nedoložily

žádnou věcnou, časovou, finanční či technickou nebo právní překážku, proč nebylo možné obě nové podmínky uložit. Krajský úřad v Olomouci tak způsobil vadu svého stanoviska ze dne 11. 1. 2022 a žalovaný vadu svého rozhodnutí, pokud se pečlivým a přezkoumatelným způsobem oběma návrhy nezabývaly. Dále zdůraznil, že platnost původního závazného stanoviska MM Přerova ze dne 15. 10. 2020 dle vodního zákona skončila striktně po 2 letech dne 15. 10. 2022 a žalovaný si nové neobstaral. Tento jeho postup přitom způsobuje závažnou vadu, která znamená zrušení jeho rozhodnutí, neboť nedokázal zajistit ochranu povrchových vod v území před vlivy záměru. Současně došlo k porušení práva žalobce na správnost a zákonnost rozhodování o přípustnosti zásahu záměru do zájmů chráněných zákonem č. 100/2001 Sb. a č. 254/2001 Sb., kterými se žalobce dle svých stanov zabývá. Žalovaný pochybil, pokud žalobce ve svém vyjádření ze dne 17. 2. 2023 k novým podkladům ve spise odbornými argumenty rozporoval závazné stanovisko EIA i potvrzující stanovisko ministryně ŽP, neboť dle judikatury měl zajistit nový přezkum i s tímto vyjádřením. Z rozsudku NSS spis. zn. 2 As 43/2015 (viz zmínka na str. 44 žaloby) přitom vyplývá, že správní orgány by měly při svém rozhodování vycházet z aktuálních odborných (vědeckých) podkladů, což se v tomto případě nestalo.

24. Dne 22. 3. 2024 podalo ŘSD druhé vyjádření k replice žalobce, ve kterém uvedlo, že žalobce pouze opětovně opakuje své žalobní námitky, avšak bez předložení jakékoli nové argumentace k meritu věci. Obdobně se vyjádřil i žalobce v další replice ze dne 3. 4. 2024 k vyjádření žalovaného, kdy setrval na své dosavadní uplatněné argumentaci.
25. K poslední replice žalobce se následně dne 23. 4. 2024 opětovně vyjádřilo ŘSD. Uvedené vyjádření již však soud žalobci nezasílal, neboť z jeho obsahu vyplývá, že osoba zúčastněná na řízení trvá na svém dosavadním stanovisku, které pouze ještě opětovně zdůraznila; vyjádření tak nemohlo nově ovlivnit rozhodování soudu. Ve vztahu k uvedené problematice odkazuje krajský soud na závěry rozsudku NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 As 236/2022-82, zejm. body [30]-[33].
26. Pokud se týče obsahu správních spisů, s ohledem na to, že není mezi účastníky řízení sporu ohledně průběhu správního řízení a obsahu správních spisů, považuje krajský soud pro účely tohoto rozsudku za nadbytečné opětovně uvedené rekapitulovat.

Posouzení věci krajským soudem

27. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
28. Krajský soud připomíná, že žalobce v rámci žalobních bodů namítal mj. protiústavnost zákona č. 413/2021 Sb., kterým byla včleněna do § 23a odst. 3 zákona o EIA poslední věta ve znění „Stanovisko musí být platné v době vydání rozhodnutí v navazujících řízeních v prvním stupni“. Jelikož podepsaný soud v řízení vedeném pod sp. zn. 38 A 6/2022 o žalobě shodného žalobce proti rozhodnutí MD ve věci stavby „R48 Frýdek-Místek, obchvat“ přerušil řízení a předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 23a odst. 3 věta poslední zákona o EIA, kdy tento postup shodně navrhoval v uvedené žalobě tentýž žalobce, přerušil soud nynější řízení do doby rozhodnutí Ústavního soudu o předloženém návrhu; věc byla u Ústavního soudu vedena pod sp. zn. Pl. ÚS 7/23. Ústavní soud o návrhu podepsaného soudu rozhodl svým nálezem ze dne 20. 12. 2023, vyhlášeným ve Sbírce zákonů pod č. 24/2024 Sb.,

kterým návrh zamítl. Soud proto výrokem I. tohoto rozsudku rozhodl o pokračování v řízení podle § 48 odst. 6 s. ř. s., neboť odpadl důvod, pro který bylo řízení přerušeno.

29. K jednotlivým námitkám uvádí soud následující.

A) Námitka rozporu ust. § 23a zákona č. 100/2001 Sb. se směrnicí EIA a nezákonnosti stanoviska EIA

30. Byť žalobce ve své replice ze dne 27. 2. 2024 uvedl, že se krajský soud touto námitkou již nemusí (podrobně) zabývat, má krajský soud za to, že je na místě přeci jen připomenout, že uvedenou námitku žalobce uplatnil již v řízeních týkajících se změny územního rozhodnutí pro projednávanou stavbu. Krajský soud tuto námitku vypořádal již v rozsudku ze dne 20. 10. 2020, č. j. 38 A 6/2020-230. Soud tedy opakuje k této námitce, že ve věci vedené u podepsaného soudu pod sp. zn. 39 A 3/2018 podal zdejší soud k Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 23a zákona o EIA, o kterém Ústavní soud rozhodl nálezem ze dne 17. 7. 2019 pod sp. zn. Pl ÚS 44/18, tak, že návrh zamítl, přičemž své závěry vymezil takto:

„Zvláštní postup podle § 23a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, podle kterého nemusí u tzv. prioritních dopravních záměrů znovu proběhnout celý proces posuzování vlivů záměru na životní prostředí – Environmental Impact Assessment („EIA“), včetně aktivní účasti dotčené veřejnosti, za účelem vydání závazného stanoviska podle uvedeného zákona, nýbrž postačí existující souhlasné stanovisko podle předchozí právní úpravy při splnění dalších podmínek vymezených napadeným ustanovením, neporušuje dělbu moci, požadavek na obecnost zákona ani právo na příznivé životní prostředí podle čl. 35, příp. ani práva občanů podílet se na správě věcí veřejných podle čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a v důsledku není v rozporu s ústavním pořádkem.

Napadené ustanovení splňuje kritérium obecnosti zákona; stanoví tři obecné podmínky jeho aplikace a naplnění podmínky čtvrté – vymezení konkrétních staveb – ponechává nařízení vlády. Napadenou právní úpravou není zasazeno do moci výkonné ani soudní; legislativa nestanovila konkrétní prioritní dopravní záměry a příslušné orgány mohou posoudit naplnění zákonem obecně vymezených podmínek.

Ojedinelá, výjimečná a územně a časově podmíněná napadená právní úprava má vést k nezpomalení procesu realizace prioritních dopravních záměrů, které byly v době jejího přijetí ve fázi pokročilé připravenosti. Právo dotčené veřejnosti účastnit se posuzování vlivů záměru na životní prostředí není vyloučeno, neboť veřejnost měla možnost se účastnit tohoto postupu podle předchozí právní úpravy, dále se může účastnit navazujících řízení a může proti navazujícím správním úkonům brojit správní žalobou, kterou může v souladu s platnou právní úpravou napadat i podkladové závazné stanovisko k vlivům záměru na životní prostředí.

31. Těmito závěry je krajský soud i v projednávané věci vázán. Z uvedených závěrů vyplývá, že nemůže být důvodná námitka nezákonnosti prioritního stanoviska EIA, spočívající zejména v nemožnosti dotčené veřejnosti účastnit se nového projednání posuzování vlivů na životní prostředí.

32. V řízení, v rámci kterého soud přezkoumával rozhodnutí o změně územního rozhodnutí pro předmětnou stavbu, se krajský soud při posuzování námitek žalobce zaměřil na to, zda byly naplněny podmínky § 23a zákona o EIA, tedy zda

- předmětný záměr se nachází na transevropské dopravní síti dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. 12. 2013

- pro záměr bylo vydáno územní rozhodnutí
- pro záměr bylo vydáno souhlasné stanovisko o hodnocení vlivů podle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
- záměr je prioritním dopravním záměrem dle přílohy č. 1 a 2 dle nařízení vlády č. 283/2016 Sb.
- žádost o stanovisko dle § 23a zákona o EIA byla podána do 31. 1. 2017.

Krajský soud přitom shledal naplnění všech uvedených podmínek. V nynějším řízení přitom není důvod se od těchto závěrů odchýlit.

33. Krajský soud se dále zabýval návrhem žalobce na předložení předběžné otázky k SDEU. Krajský soud předně uvádí, že není soudem poslední instance a proti jeho rozsudku je přípustný opravný prostředek; proto není jeho povinností předběžnou otázku podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie pokládat, a to ani v případě, kdy otázka platnosti či výkladu aktů přijatých orgány EU vskutku v průběhu řízení vyvstane. Nadto žalobce neuvedl nic, čím by přesvědčil krajský soud o potřebě či vhodnosti položení takové předběžné otázky. Soud při svých úvahách především vyšel ze závěrů prezentovaných v citovaném nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2019. Krajský soud neshledal ve směrnici EIA žádné povinnosti ukládané členským státům, se kterými by byl zákon č. 256/2016 Sb. v rozporu, přičemž při výkladu a aplikaci směrnice EIA nevyšly najevo pochybnosti, které by bylo nutné prověřit prostřednictvím předběžné otázky.

B) K námitce „Nezákonnosti zákona č. 413/2021 Sb.“

34. I ve vztahu k této námitce žalobce ve své replice uvedl, že již není potřeba se jí (podrobně) zabývat. Krajský soud nicméně zdůrazňuje, že ve vztahu k této námitce postačí odkázat na závěry přijaté Ústavním soudem v jeho nálezu ze dne 20. 12. 2023, sp. zn. Pl ÚS 7/23. Sluší se připomenout, že pokud se týká legitimních cílů přezkoumávané právní úpravy, uvedl Ústavní soud, že „akceptuje tvrzení vlády, že cílem co nejrychlejšího dokončení prioritních dopravních staveb je v obecné rovině snížení negativních důsledků tranzitní silniční dopravy na zdraví obyvatel, zejména v městských aglomeracích enormně zatížených tranzitní dopravou, ochrana legitimního očekávání a ochrana práv účastníků řízení nabytých v dobré víře u již proběhlých řízení, jakož i rozvoj transevropské dopravní sítě, resp. plnění závazků České republiky vyplývajících z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě.

Stejně tak Ústavní soud akceptuje jako legitimní cíl napadené právní úpravy předcházení výkladovým rozporům v případě, že by okamžik, ke kterému má být závazné stanovisko vydané podle § 23a platné, výslovně do zákona doplněn nebyl. Doplnění procesní fáze, k níž se platnost stanoviska vztahuje, je bezesporu způsobilé přispět k právní jistotě, resp. k předcházení výkladovým rozporům. Již citovaná důvodová zpráva k tomu mj. uvádí "v odborných kruzích se objevují rozšířené (na první pohled snad logické, ale právně jakkoliv nepodložené) názory o tom, že platnost závazného stanoviska dle ust. § 9a Zákona [zde je platnost stanoviska též vázána k době vydání prvostupňového rozhodnutí - pozn. ÚS] je pro prioritní dopravní stavby aplikovatelná analogicky (analogia legis). Je tedy třeba tuto nejistotu odstranit věcným i logickým doplněním stávající právní úpravy, která lhůtu platnosti závazného stanoviska pro prioritní dopravní záměry fakticky neprodlouží ani nijak nezmění, ale pouze uvede do souladu s již platnou právní úpravou procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) jako celku tak, aby se

odstranili případné pochybnosti a nejasnosti, kdy takový (tímto návrhem zákona předkládaný) postup odpovídá celkové koncepci Zákona". V tomto ohledu tak lze jako legitimní cíl napadené právní úpravy akceptovat hodnotu právní jistoty, neboť výslovné zakotvení procesní fáze, k níž má být stanovisko platné, vede k větší jistotě a předvídatelnosti, než dovozování této procesní fáze výkladem.

Ústavní soud tak shledal, že napadená právní úprava sleduje konkrétní legitimní cíle, a není tudíž pouze projevem libovůle, resp. výsledkem bezdůvodného (žádný legitimní cíl nesledujícího) zásahu do ústavně zaručených práv.“

Ústavní soud se dále zabýval racionalitou právní úpravy a dospěl k následujícím závěrům: „Klíčové v posuzované věci je, že napadená právní úprava sama o sobě bez dalšího neracionální důsledky nezpůsobuje, ty mohou být dány až plynutím času v konkrétním řízení. Tyto důsledky jsou vždy závislé na průběhu a zejména délce toho kterého řízení, typicky na počtu případných kasačních zásahů správních soudů, popř. Ústavního soudu, resp. obecně na časovém odstupu mezi vydáním podkladového rozhodnutí a vydáním druhostupňového rozhodnutí v navazujícím řízení. Je sice nutno souhlasit s návrhovatelem, že nelze možný negativní důsledek právní úpravy v podobě neaktuálnosti podkladového stanoviska vyloučit, zároveň jej však nelze automaticky presumovat pouze na základě znění napadeného ustanovení.

Návrhovatelem tvrzené riziko, že v některých situacích (resp. procesních konstelacích) může být podkladové stanovisko již sice zcela neaktuální, ale přesto stále právně relevantní, nemůže vést k závěru, že toto riziko je přítomno v každé situaci, resp. vždy bez zohlednění délky konkrétního řízení, resp. konkrétních okolností věci. Jinak řečeno, je věcný rozdíl, pokud je o rozkladu rozhodováno např. ve stejný rok, kdy skončila platnost stanoviska (za podmínky jeho platnosti v okamžiku správního rozhodnutí v prvním stupni), nebo např. s odstupem deseti let.

Z uvedeného vyplývá, že nedostatkem přezkoumávané právní úpravy je spíše než její aktuální obsah chybějící záruka, že stanovisko vydané podle § 23a zákona o EIA nebude aplikovatelné nepřiměřeně dlouhou dobu. To však nezpůsobuje neústavnost přezkoumávaného ustanovení. Pokud by tato situace skutečně nastala a mohla vést ke konkrétnímu porušení veřejných subjektivních práv, bylo by možné ji namítat v navazujících správních řízeních (neboť proces EIA je vždy podkladem pro další navazující řízení). Otázku, zda je tento postup ideální a efektivní, nepřísluší Ústavnímu soudu zodpovídat, neboť v této souvislosti zjevně nezasahuje do ústavně zaručených práv.

Při vědomí si legitimních cílů, které zákonodárce sledoval změnou právní úpravy, resp. ještě dříve zakotvením celého § 23a do zákona o EIA, musel Ústavní soud posoudit, zda lze shora uvedenému riziku trvalé akceptace již zcela neaktuálního, a tedy věcně nepoužitelného stanoviska vydaného podle § 23a, předejít též jinak než jen derogačním zásahem Ústavního soudu vůči napadené právní úpravě.

Obecně platí, že správní soudy mohou při přezkumu správních rozhodnutí zrušit jak rozhodnutí odvolacího (rozkladového) orgánu, tak rozhodnutí orgánu prvního stupně (srov. § 78 odst. 3 soudního řádu správního). Při zrušení prvostupňového správního rozhodnutí by při novém rozhodování již nebylo možno podkladové stanovisko, jehož platnost mezitím vypršela, opětovně použít. Právní řád tedy obsahuje pojistku bránící hypotetickému riziku, že by správní orgány a potažmo též správní soudy byly nuceny "donekonečna" akceptovat podkladové stanovisko vydané

podle § 23a, které by však již bylo z materiálního pohledu zcela nepoužitelné z důvodu plynutí času. Důsledkem napadené právní úpravy tak není automatické pojmání podkladového stanoviska vydaného podle § 23a jakožto jednou pro vždy ("na neurčito") platného, resp. relevantního.

Zároveň Ústavní soud tak jako ve věci Pl. ÚS 44/18 zohlednil, že napadené ustanovení je součástí právní úpravy zcela specifické, dočasné (platné do 31. 12. 2023) a věcně úzce zaměřené (prioritní dopravní stavby tvořící páteřní evropskou dopravní síť), jejíž cíle byly shora rekapitulovány a Ústavním soudem v nálezu Pl. ÚS 44/18 shledány jako legitimní a cesta k jejich dosažení jako racionální. Zrušení napadené právní úpravy by však automaticky znemožnilo naplnit účel celého § 23a (ve vztahu k některým stavbám, resp. řízením), ačkoli není postaveno na jisto, že by v každém jednotlivém "dobíhajícím" řízení mohl zájem na ochraně čl. 35 odst. 1 Listiny převážit nad ochranou sledovaných legitimních cílů.

Ústavní soud si je vědom, že specifická a již ústavně akceptovatelná (Pl. ÚS 44/18) výjimka ze standardního procesu EIA zakotvená v § 23a by neměla být neúměrně "prolongována" tak, aby byl v konkrétním řízení zcela popřen smysl a účel podkladových stanovisek vydaných podle § 23a. Zároveň však Ústavní soud neshledal, že by samotná napadená právní úprava k těmto důsledkům vždy bez dalšího vedla, a proto k její derogaci nepřistoupil.

35. Lze tedy bez dalšího uzavřít, že uvedená námitka žalobce není důvodná.

C) Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu ke koordinovanému závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 26. 10. 2020, č. j. MMPPr/204197/2020/STAV/ZP/Tes

36. Podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody, ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Povolení ke kácení dřevin na silničních pozemcích může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě se silničním správním úřadem.

37. Podle § 8 odst. 6 zákona o ochraně přírody, ke kácení dřevin pro účely stavebního záměru povolovaného v územním řízení, v územním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí, ve společném územním a stavebním řízení nebo společném územním a stavebním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí je nezbytné závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Toto závazné stanovisko vydává orgán ochrany přírody příslušný k povolení kácení dřevin. Povolení kácení dřevin, včetně uložení přiměřené náhradní výsadby, je-li v závazném stanovisku orgánu ochrany přírody stanovena, vydává stavební úřad a je součástí výrokové části rozhodnutí v územním řízení, v územním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí, ve společném územním a stavebním řízení nebo společném územním a stavebním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí. Odstavce 1 až 5 a § 9 se použijí pro kácení dřevin pro účely stavebního záměru povolovaného v řízeních podle věty první obdobně.

38. Podle § 9 odst. 1 zákona o ochraně přírody, orgán ochrany přírody může ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Současně může uložit následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na dobu pěti let.

39. Krajský soud v první řadě souhlasí s žalovaným, že SO 801 Vegetační úpravy nebyl předmětem žádosti o stavební povolení a z tohoto titulu není součástí správního spisu, neboť vegetační úpravy nejsou samy o sobě stavbou a nepodléhají řízení podle stavebního zákona.
40. Žalovaný zcela správně poukázal na řízení o povolení kácení dřevin, když součástí tohoto řízení je v návaznosti na koordinované stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody posouzení vegetačních úprav jako součástí náhradní výsadby za pokácené dřeviny.
41. Žalovaný také připomněl rozhodnutí příslušného správního orgánu, kterým bylo ve výroku I. povoleno kácení dřevin a zapojených porostů pro potřeby realizace předmětné stavby a výrokem II. byla stanovena nezbytná náhradní výsadba jako kompenzace za vzniklou ekologickou újmu v termínu do 2 let od zprovoznění stavby. Konkrétně se jedná o rozhodnutí Magistrátu města Olomouce, odboru životního prostředí, č. j. SMOL/320789/2022/OZP/PKZ/Kol ze dne 19. 12. 2022, které bylo vydáno v řízení zahájeném k žádosti osoby zúčastněné na řízení – ŘSD. Krajskému soudu je z úřední činnosti známo, že žalobce byl účastníkem tohoto řízení, ve kterém také aktivně vystupoval se svými námitkami a brojil proti citovanému rozhodnutí odvoláním, o kterém bylo následně rozhodnuto Krajským úřadem v Olomouci, rozhodnutím ze dne 23. 6. 2023, č. j. KUOK 67787/2023. Toto rozhodnutí bylo následně podrobena k žalobě žalobce Krajina Dluhonice, z. s. soudnímu přezkumu; řízení bylo vedeno u Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci pod sp. zn. 65 A 57/2023. Žalobce přitom v uvedeném řízení vystupoval jako osoba zúčastněná na řízení. Dlužno říci, že rozhodnutí KUOK ze dne 23. 6. 2023 v soudním přezkumu neobstálo, neboť bylo zrušeno rozsudkem uvedeného soudu ze dne 15. 11. 2023, č. j. 65 A 57/2023-80.
42. Žalobci je tedy důvěrně znám jak průběh samotného správního řízení o povolení kácení mimolesních dřevin, tak zejména také podklady rozhodnutí. Mezi nimi byla totiž mj. také dokumentace pro SO 801 Vegetační úpravy a SO 804 Náhradní výsadba.
43. Krajský soud považuje tvrzení žalobce, že SO 801 nijak nesouvisí s náhradní výsadbou v uvedených souvislostech jako zcela mimoběžné, když nejenže opak vychází z platné právní úpravy, ale žalobce aktivně participoval v řízení o povolení kácení mimolesních dřevin, jehož součástí bylo také rozhodování o náhradní výsadbě, přičemž mezi podklady byla mj. dokumentace SO 801.
44. Za uvedené situace nelze považovat žalobní námitku za důvodnou, neboť správní orgány obou stupňů, shodně jako příslušné orgány při vydávání, resp. přezkumu závazných stanovisek, postupovaly zcela v souladu se zákonem. Nadto je zcela zjevné, že žalobce ve vztahu k SO 801 a SO 804 nemohl být *v nyní přezkoumávaném řízení* nijak dotčen na svých právech.
45. Žalobce dále vytkl žalovanému nejasnost a nepřesnost změny výroku prvostupňového rozhodnutí, neboť změny se netýkají jeho podmínky č. 25, ale podmínky č. 26, zároveň však konstatoval, že se nejedná o žalobní námitku, ale jen o upozornění. Za situace, kdy žalobce sám dále uvedl, že tato skutečnost není z věcného hlediska podstatná, neboť podmínku č. 26 g) Krajský úřad v Olomouci zrušil svým stanoviskem ze dne 11. 1. 2022, nepovažuje soud za nutné se uvedenou argumentací více zabývat.
46. Ve vztahu k podmínce č. 9 koordinovaného závazného stanoviska byla námitka žalobce vyhodnocena jako bezpředmětná, když tato podmínka byla změnovým stanoviskem vypuštěna.

47. Námitka žalobce tudíž není důvodná.

D) Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 15. 10. 2020, č. j. MMPř/209342/2020/Ta-absence platného závazného stanoviska dle vodního zákona

48. Ve vztahu k této námitce považuje krajský soud na prvním místě za potřebné připomenout judikaturní závěry, týkající se postavení ekologických spolků a jejich možností argumentovat. Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 21. 4. 2022, č. j. 10 As 533/2021-140 (ve věci, v níž nynější žalobce vystupoval na straně žalobců; jednalo se o přezkum rozhodnutí o změně umístění stavby Dálnice D1 0136 Říkovice – Přerov) zdůraznil, že „...spolky nemohou napadat závazná stanoviska jen z „preventivních důvodů“ za účelem celkového ověření jejich zákonnosti, ale musí se bránit právě proti nezákonnosti, která představuje hrozbu pro životní prostředí“.

49. Žalobce v nynější žalobě napadá skutečnost, že v době rozhodování žalovaného pozbylo předmětné závazné stanovisko dle vodního zákona platnosti a že došlo k porušení jeho práva na správnost postupu žalovaného, který po skončení platnosti stanoviska vydal napadené rozhodnutí, aniž měl platné rozhodnutí, a aniž by vložil nové a platné stanovisko, k němuž by se účastníci mohli vyjádřit a zajistit tak případně jeho přezkum. Takto formulovaná žalobní námitka však svědčí právě o tom, že žalobce napadá nezákonnost rozhodnutí pouze preventivně, neboť vyžaduje, aby žalovaný zajistil nové závazné stanovisko, které by žalobce opět mohl napadnout a nechat ho přezkoumat. Žalobce přitom netvrdí žádné věcné relevantní skutečnosti, které by z hlediska zájmů, pro něž byl žalobce jako spolek založen, svědčily o nesprávnosti potažmo nezákonnosti předmětného stanoviska. Žalobce ani nezpochybnil dostatečnost uložených podmínek stavebního povolení (srov. podmínka 19. stavebního povolení). Žalobce tudíž netvrdí nic, co by byť vzdáleně svědčilo o jakékoli hrozbě pro životní prostředí. Krajský soud má tedy za to, že uvedená žalobní námitka svým obsahem překračuje argumentační možnosti žalobce v rámci přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí a uvedená námitka tudíž žalobci nesvědčí.

50. I kdyby však snad žalobci uvedená námitka svědčila, nemohla by být shledána důvodnou. Jakkoli totiž je primárně nutné trvat na tom, aby rozhodnutí podmíněné závazným stanoviskem vycházelo z platného stanoviska, ve vztahu k přezkoumávané věci ani sám žalobce netvrdil žádné skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že od doby skončení platnosti závazného stanoviska (15. 10. 2022) do doby vydání napadeného rozhodnutí (8. 3. 2023), došlo k tak významným změnám, které by odůvodňovaly nové posouzení příslušným orgánem; takové skutečnosti přitom nevyplývají ani ze spisového materiálu a nejsou známy ani krajskému soudu z jeho úřední činnosti. Žalobce tuto skutečnost konkrétně nenamítal (v žalobě ani v rámci následných replik), a to ani ve vztahu k jednotlivým stavebním objektům (zejména SO 145). Lze tedy uzavřít, že skončení platnosti předmětného závazného stanoviska před vydáním napadeného rozhodnutí sice může představovat vadu, tato však nemá žádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

E) Absence aktuální rozptylové studie a studie o posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví; nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k přezkumu stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016

51. Podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“), ve znění účinném do 30. 6. 2017, ministerstvo vydává závazné stanovisko k umístění stavby pozemní komunikace v zastavěném území obce o

předpokládané intenzitě dopravního proudu 15 tisíc a více vozidel za 24 hodin v návrhovém období nejméně 10 let.

52. Z § 11 odst. 9 zákona o ochraně ovzduší ve znění účinném do 30. 6. 2017 přitom vyplývá, že k řízení o vydání závazného stanoviska musí žadatel předložit rozptylovou studii.
53. Z citovaných ustanovení vyplývá, že rozptylová studie je povinným podkladem v řízení o vydání závazného stanoviska podle zákona o ochraně ovzduší (v dané věci se jedná o závazné stanovisko ze dne 6. 1. 2017), které je podmiňujícím závazným stanoviskem v řízení o umístění stavby pozemní komunikace – v projednávané věci dálnice.
54. Je tedy zřejmé, že také námitky účastníků, včetně dotčené veřejnosti, mohou být zohledňovány v řízení o umístění dálnice, nikoli v řízení o povolení její stavby.
55. Podle § 114 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona (dále jen „starý stavební zákon“) účastník řízení může uplatnit námitky proti projektové dokumentaci, způsobu provádění a užívání stavby nebo požadavkům dotčených orgánů, pokud je jimi přímo dotčeno jeho vlastnické právo nebo právo založené smlouvou provést stavbu nebo opatření nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo stavbě. Osoba, která je účastníkem řízení podle zvláštního právního předpisu, může ve stavebním řízení uplatňovat námitky pouze v rozsahu, v jakém je projednávaným záměrem dotčen veřejný zájem, jehož ochranou se podle zvláštního právního předpisu zabývá. Účastník řízení ve svých námitkách uvede skutečnosti, které zakládají jeho postavení jako účastníka řízení, a důvody podání námitek; k námitkám, které překračují rozsah uvedený ve větě první a druhé, se nepřihlíží.
56. Podle § 114 odst. 2 starého stavebního zákona, k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení, při pořizování územně plánovací dokumentace nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území, se nepřihlíží.
57. Z uvedeného je tedy nutné předně učinit závěr, že námitky žalobce, směřující proti rozptylové studii a v návaznosti na to proti závaznému stanovisku EIA, mohly a měly být uplatněny v řízení o umístění stavby. Uplatňoval-li žalobce tyto námitky v řízení o povolení stavby, je třeba uzavřít, že tyto nejsou přípustné a nemělo k nim být ani přihlíženo.
58. Jak je soudu známo z úřední činnosti, žalobce v řízení o změně umístění předmětné stavby obsáhle své námitky vůči rozptylové studii, potažmo vůči závaznému stanovisku EIA, uplatňoval v řízení před správními orgány a opakovaně také v řízení před správními soudy v rámci přezkumu rozhodnutí o změně umístění stavby.
59. Lze připomenout, že v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 7. 2022, č. j. 38 A 4/2021-216, kterým byla zamítnuta žaloba žalobce proti rozhodnutí o jeho odvolání ve věci změny umístění předmětné stavby, krajský soud dospěl k závěru, že předmětem přezkoumávaného řízení byla *změna* územního rozhodnutí, jejímž obsahem není jakákoli změna trasy tělesa dálnice D1, pouze některé dílčí změny (zejména změna MÚK) na předmětném úseku D 0136. Podstatné přitom bylo, že otázkou požadavku na zpracování rozptylové studie se přezkoumatelným způsobem zabývalo stanovisko EIA z 30. 11. 2016, resp. 20. 4. 2020, potažmo z 30. 12. 2020. Jak vyplývalo z obsahu spisového materiálu, posouzení vlivů imisí na veřejné zdraví bylo podkladem závazného stanoviska EIA z 30. 11. 2016, vydaného ve smyslu § 23a zákona o EIA. Z obsahu posouzení vyplynulo, že v úvahu při zpracování studie byly brány přírůstky dopravních intenzit s výhledovou intenzitou

dopravy pro rok 2040. Přestože tedy byla studie zpracována v roce 2016, její hodnocení (výpočet emisí) bylo provedeno pro rok 2040. Krajský soud tak považoval předmětné posouzení za aktuální. Nadto, z předmětného posouzení také vyplynulo, že realizací záměru dojde ke snížení expozice obyvatel centra Přerova, odkud řešený úsek dálnice D1 tranzitní dopravu významně odkloní.

60. Pokud v rámci citovaného soudního řízení žalobce namítal nutnost nové studie s ohledem na zpřísnění limitů pro částice PM_{2,5} od 1. 1. 2020, poukázal krajský soud především na to, že z posouzení vlivů imisí z roku 2016 jako podkladu pro stanovisko EIA vyplynulo, že při výpočtu jednotlivých hodnot vycházelo posouzení ze směrnice hodnot pro částice PM_{2,5} stanovených WHO, která počítá se směrnice hodnotou pro roční průměr suspendovaných částic PM_{2,5} na úrovni 10 mikrogramů/m³.
61. Z přílohy č. 1 k zákonu č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší přitom vyplynulo, že do 31. 12. 2019 byl stanoven pro roční průměr suspendovaných částic PM_{2,5} limit 25 mikrogramů/m³ a od 1. 1. 2020 limit 20 mikrogramů/m³. Jestliže tedy posouzení vlivů imisí na veřejné zdraví zpracované v roce 2016 vycházelo z hodnot nižších, tedy ještě přísnějších, než jsou stanoveny zákonem od roku 2020, nemůže být námitka žalobců stran zpracování nové studie z důvodu zpřísnění limitů důvodná.
62. Krajský soud tak v tehdejší řízení učinil jednoznačný závěr, že ve vztahu k posouzení vlivů imisí na veřejné zdraví ob stojí závazné stanovisko EIA jako podklad tehdy napadeného rozhodnutí.
63. Tyto závěry byly shledány jako správné také v následném řízení o kasační stížnosti žalobce proti citovanému rozsudku. NSS v rozsudku ze dne 12. 12. 2022, č. j. 10 As 236/2022-82 přisvědčil ŘSD v tom, že požadavek žalobce na zpracování nové rozptylové studie nesměruje primárně proti změně závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016 ve znění potvrzujícího stanoviska ministra životního prostředí ze dne 30. 12. 2020, ale proti závaznému stanovisku o ovzduší ze dne 6. 1. 2017, kterým Ministerstvo životního prostředí souhlasilo podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně ovzduší s umístěním stavby pozemní komunikace v zastavěném území.
64. NSS konstatoval, že shora přednesené závěry krajského soudu mají oporu ve spisové dokumentaci a nelze než souhlasit s důvody, na základě nichž dovedl, že závazné stanovisko EIA ve vztahu k posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví ob stojí jako podklad žalobou napadeného rozhodnutí.
65. Krajský soud tedy uzavírá, že žalobní námitku směřující proti rozptylové studii a v návaznosti na to proti závaznému stanovisku EIA shledal jako nedůvodnou předně proto, že nemá v řízení o povolení stavby své místo. I v případě opaku by však nebylo možné přisvědčit žalobcově argumentaci. Otázka aktuálnosti rozptylové studie již byla správnými soudy vyřešena a v nynějším řízení není jakýkoli prostor pro polemiku s již dříve vyslovenými závěry, na kterých krajský soud i nadále setrvává a nemá jakýkoli důvod se od nich odchýlit.
66. V důsledku výše uvedeného žalovaný nepochybil, když nevyžádal nový přezkum závazného stanoviska EIA.

Závěr a náklady řízení

67. Jelikož krajský soud neshledal žádnou ze žalobních námitek důvodnou, žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
68. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly.
69. O nákladech řízení osob zúčastněných na řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 25. dubna 2024

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu